

Hvad kan vi lære af 38 marker med vinterraps i 2017?

Indhold i boks om afdelingen på SEGES

SEGES, Erhvervsøkonomi:

- Pris- og indkomstprognoser.
- Regnskabsanalyser og benchmarking.
- Afgrødekalkuler
- Risikostyring

Konklusion

Behovsbestemt gødskning og planteværn slår positivt igennem på bundlinjen.

Artikel

I forbindelse med projektet, "Hæv udbyttet i vinterraps", blev der i 2017 indsamlet data om dyrkning af vinterraps fra 38 marker hos 20 landmænd. Der er indsamlet oplysninger om markstørrelse, sortsvalg, tildeling af hjælpepestoffer (gødning og planteværn), høstede udbytter samt dato for udførelsen af de enkelte opgaver i marken. Der er anvendt standard priser pr. november 2017, og normomkostninger for alle maskinoperationer inkl. arbejde. Der er ikke indregnet eventuel tørring af rapsfrø og diverse andre opgaver.

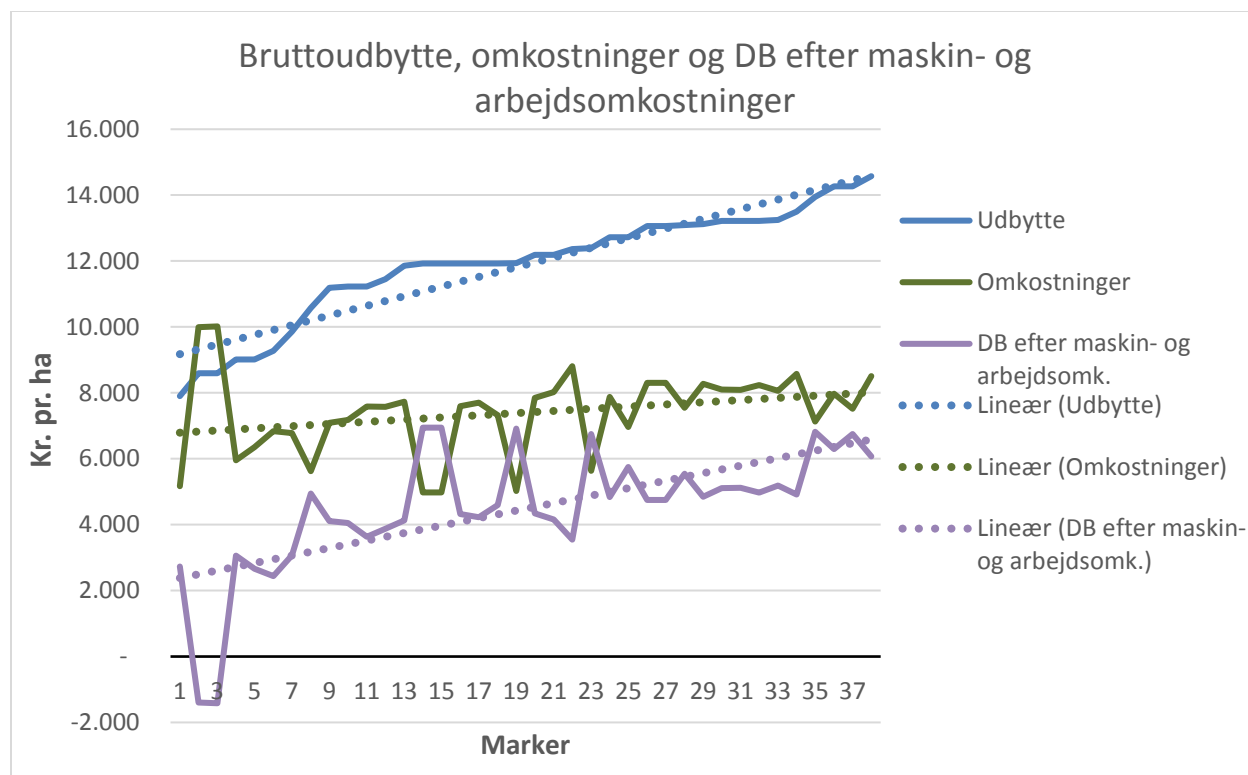
Den gennemsnitlige indtjening fra markerne ses af tabel 1.

Tabel 1. Gennemsnitlig opgørelse af DB efter maskin- og arbejdsomkostninger i marker med vinterraps 2017.

	Kr. pr. ha
Udbytte (kg. pr. ha)	4.486
Bruttoudbytte	11.887
Udsæd	483
Handelsgødning	1.472
Skadedyr	295
Sygdomme	232
Ukrudt	819
Vækstregulering	114
Stykomkostninger	3.414
Dækningsbidrag	8.473
Jordbearbejdning/såning	938
Gødskning	405
Husdyrgødning	222
Plantebeskyttelse	1.055
Høst	1.3440
Maskinomkostninger inkl. arbejde	3.960
DB efter maskin- og arbejdsomk.	4.513

Variationen i udbytte, bruttoudbytte, omkostninger og dækningsbidrag efter maskinomkostninger inkl. arbejde er stor.

Figur 1 viser de samlede omkostninger og dækningsbidrag efter maskiner og arbejde sorteret efter stigende bruttoudbytte. Der kan ses en tendens til, at de stigende bruttoudbytter følges med stigende omkostninger, men med en positiv effekt på dækningsbidraget efter maskin- og arbejdsomkostninger. Enkelte marker afviger dog fra denne tendens.

Figur 1. Bruttoudbytte i stigende orden sammenlignet med omkostninger og dækningsbidrag efter maskinomkostninger inkl. arbejde.

Der er en række andre forhold end de direkte omkostninger, der påvirker udbyttet. Det drejer sig eksempelvis om forskellig jordbonitet på markerne, forskel i de regionale vejrmæssige forhold, de dyrkede sorter, og ikke mindst selve den praktiske dyrkning af rapsen. Tendensen er at i gennemsnit betaler en indsats i marken sig i form af en højere indtjening. Man skal dog være meget opmærksom på, at et øget brug af hjælpepestoffer i dyrkningen ikke altid giver hverken højere udbytte eller bedre økonomi. Det ses der tydelige eksempler på i venstre del af figur 1.

Umiddelbart viser tallene ikke nogen klar tendens mellem dyrkningstidspunkt og udbytte.

3 anbefalinger

1. Vær opmærksom på behovet for gødning og planteværn
2. Tilpas indsatsen med gødning og planteværnsmidler efter behovet
3. Registrer dine udbytter på markniveau